

ביאור בדרך אפשר

38	אֲמַנְם, הַמְשַׁכָּה זֶה מֵהַמוֹחִין אֶל הַמִּידוֹת כַּחַג הַפֶּסַח אֵינָהּ כְּסֹדֶר	1	לְהִבִּין עֲנִין הַמִּשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל פֶּסַח וּמִצְּהָ ¹ , הִנֵּה יָדוּעַ מֵהַ
39	הַמְּדַרְגּוֹת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, שְׂאֵז צְרִיכָה לְהִיּוֹת תַּחֲלִילָה הַמְשַׁכָּת	2	שְׁפָתוֹב בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז״ל ² שְׁבָלִיל הַפֶּסַח נִמְשָׁכִים וּמִתְגַּלִּים
40	הַקְּטָנוֹת הָאֵרֶה מַחֲצוֹנוֹת הַמוֹחִין וְאַחֲרֵי־כֵן הַגְּדֻלוֹת הָאֵרֶה מַפְּנִימִית	3	מִלְמַעֲלָה לַמַּטָּה הָאֵרוֹת אֱלוֹקִית מִבְּחִינַת מוֹחִין דְּקִטְנוֹת, גְּדֻלוֹת
41	הַמוֹחִין, אֲלָא הַהִמְשָׁכָה הִיא שְׂלֵא כְּסֹדֶר הַמְּדַרְגּוֹת, שְׁנַמְשָׁף	4	רֵאשׁוֹן וְגְדֻלוֹת שְׁנֵי (כַּמְבוּאֵר ב'מִצְוֹת הַשְּׁבַת חֶמֶץ וְאִכִּילַת מִצָּה
42	הַגְּדֻלוֹת הַפְּנִימִית קוֹדֵם	5	בַּסֵּפֶר דֶּרֶךְ מִצְוֹת לְאֲדַמּוֹר ה'צִמְחָה
43	לְקִטְנוֹת הַחֲצוֹנוֹת, בְּנִיגוּד לְסֹדֶר	6	צִדְקָה, מִיּוֹסֵד עַל כַּתְּבֵי הָאֲרִיז״ל, בַּעַת
44	הַרְגִּיל, וְכַפִּי שִׁתְּבָאֵר לְהֵלֶךְ.	7	גְּלוֹת מִצְרַיִם, הִיָּה "זַעִיר אֲנִפִּין",
45	(ב) וְהַעֲנִין בְּזֶה, דְּהִנֵּה יָדוּעַ	8	הַמִּידוֹת, ב'קִטְנוֹת", שֶׁנִּשְׁתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ
46	שְׁגֻלוֹת מִצְרַיִם כַּעֲבוּדַת ה' הוּא	9	כּוֹחוֹתוֹ הַפְּנִימִיִּים וְהַנְּעִלִים (כַּד
47	עֲנִין מִצְרַיִם הַגְּרוֹן ⁴ , הַגְּרוֹן הַצֵּר	10	שֶׁהַקְּלִיפוֹת לֹא "יִנְקוּ" מֵהֶם), וְחֹזֵר
48	מִסְמַל אֶת הַמִּיצֵר וְהַגּוֹבֵל (הַמִּשְׁמַעוֹת	11	לְהִיּוֹת כָּלוּל וְנִעְלַם בַּסְּפִירַת הַבִּינָה.
49	הַרוּחָנִית הַפְּנִימִית שֶׁל 'מִצְרַיִם')	12	וְהַגּוֹאֵלָה וְהִיצִיאָה מִמִּצְרַיִם הִיא שְׁלִבִים
50	שֶׁהַגְּרוֹן הוּא הַמְּפָסִיק וְמֵהוּוֹה	13	בְּלִידָתוֹ וְהַתְּפַחְתּוֹתוֹ שֶׁל "זַעִיר אֲנִפִּין"
51	מַחֲצִיָּה הַמְּבִדִילָה בֵּין הַמַּחַץ לְלֵב,	14	מ'קִטְנוֹת" ל"גְּדֻלוֹת", עַל־יַד־י שֶׁמִּקְבֵּל
52	שֶׁהַשְּׂגָה שְׁבַמַּח לֹא תוֹמַשָּׁף	15	מ'הַמוֹחִין" חֲכָמָה וְבִינָה – תַּחֲלִילָה
53	בַּמִּדּוֹת שְׁבַלֵּב וְלִמְרוֹת שִׁשְׁנָה	16	מַחֲצוֹנוֹתֵם, וְאַחֲרֵי־כֵן גַּם מַפְּנִימִיוֹתֵם.
54	הַשְּׂגָה וְהַתְּבוֹנְנוֹת, הִיא לֹא מַעוֹרֶרֶת אֶת	17	ו"גְּדֻלוֹת רֵאשׁוֹן" ו"גְּדֻלוֹת שְׁנֵי" הֵם
55	הַלֵּב. וְהִנֵּנוּ, שֶׁהַסֵּדֶר הַרְגִּיל	18	שְׁלִבִים שׁוֹנִים בַּהִמְשָׁכָה מֵהַמוֹחִין
56	בַּהֲשַׁפְּעַת הַשְּׂכַל עַל הַרְגֵשׁ הוּא	19	(חֲכָמָה וְבִינָה לְמִידוֹת (זַעִיר אֲנִפִּין).
57	שְׁכַאֲשֵׁר הַהֲשָׂגָה שְׁבַמַּח הִיא	20	הַשְּׁלֵב הַרֵאשׁוֹן הוּא הָאֵרֶה אֱלוֹקִית
58	כְּדָבְעִי וְהַתְּבוֹנְנוֹת הִיא כְּרֵאוֹי, הָרִי	21	מִהַבְּחִינֹת הַתַּחֲתוֹנוֹת שֶׁל הַמוֹחִין.
59	זֶה פּוֹעֵל וּמְשַׁפֵּעַ גַּם בַּמִּדּוֹת	22	וְהַשְּׁלֵב הַשְּׁנֵי הוּא שֶׁנִּמְשַׁכַּת לז"א
60	שְׁבַלֵּב, וְכַשֶּׁהָאֵרֶם מִתְּבוֹנֵן בְּגְדֻלוֹת ה'	23	הָאֵרֶה מֵהַמוֹחִין מִהַחֲלֵק הַעֲלִיּוֹן
61	הַדְּבַר מַעוֹרֵר כּוֹ אֲהַבַת ה' וִירַאת ה'	24	וְהַפְּנִימִי שְׁבַחֵם), וְעֵינֵי הַהִמְשָׁכָה
62	וְלִבָּא פְּלִיג לְכָל שִׁיפִין ⁵ , וְהַלֵּב	25	וְהַתְּגֻלוֹת הִיא בְּכַחֲבֵי זַעִיר-
63	מַחֲלֵק (אֶת הַחַיּוֹת) לְכָל הָאֲבָרִים (הַלֵּב)	26	אֲנִפִּין, הַמִּידוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת (הַנִּקְרָאוֹת
64	מַעֲבִיר לְכָל הָאֲבָרִים אֶת הַחַיּוֹת	27	'נִפְסִים זַעִירוֹת' כִּי בִיחַס לְאוֹר הָאֱלוֹקִי
65	הַגִּשְׁמִית, וּבְלִשׁוֹן רַבְּנוֹ הוֹקֵן בַּאֲגַרַת	28	הַמֵּאִיר בַּמוֹחִין, הָאוֹר שֶׁבַמִּידוֹת הוּא
66	הַקּוֹדֵשׁ שְׁבַתְּנִיא – "... הַתְּשַׁטּוֹת	29	הָאֵרֶה מוֹעֵט וְקִטְנוֹת) (זַעִיר
67	וְהַיּוֹדֵן הַחַיּוֹת מֵהַלֵּב אֶל כָּל הָאֲבָרִים,	30	אֲנִפִּין" נִקְרָא בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז״ל הַבֵּן
68	הַמְּלוּבֶשֶׁת בְּרֵם הַנֶּפֶשׁ הַיּוֹצֵא מֵהַלֵּב אֶל	31	הַנְּעִים ³ , וְעַל זֶה נִאָּמַר
69	כָּל הָאֲבָרִים וְסוֹכֵב סוֹכֵב הוֹלֵךְ הַרוּחַ	32	בְּהַגְּדָה פֶּאֵן לְאַחַר אֲמִירַת "הָא
70	חַיִּים וְהַדָּם תוֹךְ כָּל הָאֲבָרִים עַל יַד־י	33	לְחַמָּא עֵנִיא" הַבֵּן שׁוֹאֵל כּו'.
71	הַגִּידִים הַמְּבוֹלְעִים בָּהֶם", וְכֵן גַּם	34	הִנֵּנוּ, שְׁעֲנִין זֶה נוֹגַע בְּעֵינֵי
72	בְּרוּחָנוֹת פְּעוּלוֹת וְהַשְּׁפַעַת הַלֵּב הִיא לְכָל חֲלָקֵי הַגּוּף וּפְעוּלוֹת הַלֵּב הִיא לֹא רַק	35	אֲלִיו, כִּי "הַבֵּן" לְפִי הַמִּשְׁמַעוֹת הַפְּנִימִית הוּא "הַבֵּן הַנְּעִים", בְּחִינַת הַמִּידוֹת,
73	בְּעֵינֵי הַרְגֵשׁ אֵלֶּא) שְׁנַמְשָׁף וּפּוֹעֵל גַּם בְּמַחְשְׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשָׂה	36	פִּיּוֹן שְׁבוֹ נִמְשָׁכִים וּמִתְגַּלִּים (בַּחַג הַפֶּסַח מִיַּד־י שְׁנָה בַּשְּׁנָה) הַמוֹחִין
74	שִׁיְהִיו כְּדָבְעִי כִּי שְׁצִירֵךְ לְהִיּוֹת עַל־פִּי רִצּוֹן ה', אִף בֵּין הַמוֹת וְהַלֵּב	37	(כִּפִּי שְׁהִיָּה בַּעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם).

בס"ד. ליל ב' דחג הפסח,

ה'תשכ"ח

(הנחה בלתי מוגה)

לְהִבִּין עֲנִין פֶּסַח וּמִצְּהָ¹, הִנֵּה יָדוּעַ מֵהַ
שְׁפָתוֹב בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז״ל² שְׁבָלִיל
הַפֶּסַח נִמְשָׁכִים מוֹחִין דְּקִטְנוֹת, גְּדֻלוֹת רֵאשׁוֹן
וְגְדֻלוֹת שְׁנֵי, וְעֵינֵי הַהִמְשָׁכָה הִיא בְּכַחֲבִינַת
זַעִיר־אֲנִפִּין, שֶׁהוּא הַבֵּן הַנְּעִים³, וְעַל זֶה
נִאָּמַר בְּהַגְּדָה פֶּאֵן הַבֵּן שׁוֹאֵל כּו'. הִנֵּנוּ,
שְׁעֲנִין זֶה נוֹגַע בְּעֵינֵי אֲלִיו, פִּיּוֹן שְׁבוֹ
נִמְשָׁכִים הַמוֹחִין. אֲמַנְם, הַמְשָׁכָה זֶה אֵינָהּ
כְּסֹדֶר הַמְּדַרְגּוֹת, שְׂאֵז צְרִיכָה לְהִיּוֹת תַּחֲלִילָה
הַמְשַׁכָּת הַקְּטָנוֹת וְאַחֲרֵי־כֵן הַגְּדֻלוֹת, אֲלָא
הַהִמְשָׁכָה הִיא שְׂלֵא כְּסֹדֶר הַמְּדַרְגּוֹת, שְׁנַמְשָׁף
הַגְּדֻלוֹת קוֹדֵם לְקִטְנוֹת.

(ב) וְהַעֲנִין בְּזֶה, דְּהִנֵּה יָדוּעַ שְׁגֻלוֹת מִצְרַיִם
הוּא עֲנִין מִצְרַיִם הַגְּרוֹן⁴, שֶׁהַגְּרוֹן
הוּא הַמְּפָסִיק בֵּין הַמַּחַץ לְלֵב, שֶׁהַשְּׂגָה שְׁבַמַּח
לֹא תוֹמַשָּׁף בַּמִּדּוֹת שְׁבַלֵּב. וְהִנֵּנוּ, שֶׁהַסֵּדֶר הַרְגִּיל
הוּא שְׁכַאֲשֵׁר הַהֲשָׂגָה שְׁבַמַּח הִיא כְּדָבְעִי, הָרִי
זֶה פּוֹעֵל גַּם בַּמִּדּוֹת שְׁבַלֵּב, וְלִבָּא פְּלִיג לְכָל
שִׁיפִין⁵, שְׁנַמְשָׁף וּפּוֹעֵל גַּם בְּמַחְשְׁבָה דְּבוּר
וּמַעֲשָׂה שִׁיְהִיו כְּדָבְעִי, אִף יִשְׁנוּ הַעֲנִין דְּמִצְרַיִם

(1) ראה בשיחה שלפני המאמר (תורת מנחם - התוועדות חנ"ב ע' 255), שמאמר זה מיוסד על ד"ה זה בביכל חסידות* שיצא מן השב"י - יציאת מצרים - לפני חג הפסח. (2) שער הכוונות ענין הפסח דרוש ו'. פרי עץ חיים שער חג המצות פ"ב. סידור האריז"ל כוונות סדר פסח. (3) סידור האריז"ל סדר הגדה במקומו. (4) ראה פרי עץ חיים שם פ"א. סידור האריז"ל פסקא עבדים היינו. (5) ראה זהר ח"ב קנג, א. ח"ג קסא, ב. רכא, ב (ברע"מ). רלב, א (ברע"מ). תניא אגה"ק סל"א.

(* כנראה הכוונה לביכל מס' 623 בספריית "אגודת חסידי חב"ד" - נדפס לאח"ז במאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' רפד ואילך. וראה גם ד"ה להבין ההפרש שבין פסח לספירת העומר תרכ"ח (סה"מ תרכ"ח ע' כג ואילך). ד"ה להבין ענין פסח ומצה בהסמ"צ להצ"צ קעב, סע"א ואילך.